

**ZASADY UDZIELANIA I UMARZANIA POŻYCZEK, UDZIELANIA
DOTACJI ORAZ DOPLAT DO OPROCENTOWANIA
PREFERENCYJNYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK,
ZE ŚRODKÓW
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ**

Pożyczki, kredyty, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów ze środków finansowych Narodowego Funduszu przeznacza się na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229 oraz z roku 2002 Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233 poz. 1957) zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z priorytetami Narodowego Funduszu, określonymi w oparciu o: „Politykę Ekologiczną Państwa”, listy przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zgodnie z planem działalności i kryteriami wyboru przedsięwzięć, o których mowa w art. 414 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 3 powołanej ustawy. Jako priorytetowe traktuje się te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

**Rozdział 1
Zasady ogólne**

§ 1.

1. O dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- 2. uchylony**
3. O pomoc ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się także wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie.

§ 2.

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu udzielane jest po spełnieniu przez Wnioskodawcę następujących warunków:

1. przedsięwzięcie spełnia wymagania kryteriów wyboru przedsięwzięć, o których mowa w art. 414 ust. 1 pkt. 1 ustawy,

2. przedsięwzięcie jest zgodne z listą priorytetowych programów Narodowego Funduszu, o której mowa w art. 414 ust.2 pkt. 3 ustawy,
3. wniosek o udzielenie dofinansowania został złożony na obowiązującym w Narodowy Funduszu formularzu,

4. uchylony

5. udokumentowano możliwość pełnego pokrycia planowanych kosztów przedsięwzięcia,
6. Wnioskodawca wywiązuje się z obowiązku uiszczania opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu,
7. przedsięwzięcie określone we wniosku o udzielenie dofinansowania nie zostało zakończone,
8. zostało zapewnione zabezpieczenie zwrotu udzielonego dofinansowania i innych należności Narodowego Funduszu,
9. została zawarta umowa cywilno – prawna określająca warunki dofinansowania, zgodnie z wzorem stosowanym w Narodowym Funduszu.

§ 3.

1. Wnioski o dofinansowanie złożone w Narodowym Funduszu kierowane są do rozpatrzenia zgodnie z kolejnością wpływu.

2. uchylony

3. W uzasadnionych przypadkach, Zarząd Narodowego Funduszu może uzależnić przyznanie pomocy finansowej od wyników opinii o celowości lub efektywności techniczno – ekonomicznej przedsięwzięcia, sporządzonych przez ekspertów.
4. Sporządzanie opinii, o których mowa w ust. 3 nie może być powierzane członkom Rady Nadzorczej i pracownikom Narodowego Funduszu, pracownikom Ministerstwa Środowiska oraz organów administracji państwowej i samorządowej, które podejmują decyzje związane z dofinansowywanym przedsięwzięciem.

§ 4.

1. Narodowy Fundusz stosuje następujące formy dofinansowania:

- 1) pożyczki,
- 2) pożyczki płatnicze,
- 3) kredyty udzielane przez banki ze środków Narodowego Funduszu,
- 4) dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- 5) dotacje,
- 6) umorzenia

2. O formie dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu decyduje Zarząd Narodowego Funduszu, stosując niniejsze zasady, plan finansowy oraz biorąc pod uwagę bezpieczeństwo wykorzystania środków zgodnie z przeznaczeniem oraz zabezpieczenie ich zwrotu.

3. Udzielone przez Narodowy Fundusz dofinansowanie, w formie określonej w ust. 1 pkt. 1 – 3 nie może przekroczyć 90% kosztów realizacji przedsięwzięcia, a w razie finansowania tego samego przedsięwzięcia z zagranicznych środków pomocowych, 50% różnicy pomiędzy kosztem przedsięwzięcia a przyznanym dofinansowaniem z zagranicznych środków.
4. Wysokość dofinansowania udzielanego przez Narodowy Fundusz jest uzależniona od efektywności ich wykorzystania.

§ 5.

1. Narodowy Fundusz może pokryć koszty poniesione przed datą zawarcia umowy, o której mowa w § 2 pkt. 9, jeżeli miało to miejsce po podjęciu przez Zarząd uchwały o dofinansowaniu i jeżeli zostały one poniesione na pokrycie kosztów wskazanych do sfinansowania ze środków Narodowego Funduszu w harmonogramie rzeczowo-finansowym, zaakceptowanym przez strony zawierające umowę.
2. Wypłata środków dokonywana jest, z zastrzeżeniem ust. 3, po zaakceptowaniu przez członka Zarządu dokumentów finansowych potwierdzających poniesione koszty realizacji przedsięwzięcia, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do umowy.
3. W uzasadnionych przypadkach, odpowiednia część kwoty dofinansowania określona w umowie, może być wypłacana w formie zaliczek, przed przedłożeniem dokumentów finansowych, o których mowa w ust. 2, w dofinansowaniu przedsięwzięć:
 - 1) z udziałem środków Unii Europejskiej,
 - 2) ujętych imiennie w planie finansowym Narodowego Funduszu,
 - 3) w formie pożyczek, jeżeli konieczność zaliczki (przedpłaty) wynika z zawartych kontraktów na dostawy inwestycyjne.

Rozdział 2 Pożyczki ze środków Narodowego Funduszu

§ 6.

1. Udzielając dofinansowania w formie pożyczek stosuje się oprocentowanie ustalane w odniesieniu do stopy redyskontowej weksli, zwanej dalej „s.r.w.”, ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski.
2. Narodowy Fundusz stosuje następujące wskaźniki oprocentowania:

Wskaźnik oprocentowania (s.r.w.) w stosunku rocznym	Przedsięwzięcia realizowane przez podmioty
0,1	Gminy i ich związki, których dochód budżetowy ogółem na mieszkańca* jest mniejszy lub równy 1015 zł.
0,2	Gminy i ich związki, których dochód budżetowy ogółem na mieszkańca* jest większy od 1015 zł. i mniejszy lub równy 1143 zł., Powiaty Województwa
0,3	Gminy i ich związki, których dochód budżetowy ogółem na mieszkańca* jest większy od 1143 zł. i mniejszy lub równy 1476 zł.,

0,4	Gminy i ich związki, których dochód budżetowy ogółem na mieszkańca* jest większy od 1476 zł., Spółki prawa handlowego, w których udział jednostek samorządu terytorialnego wynosi co najmniej 51%
0,5	Dofinansowanie przedsięwzięć, których celem jest osiągnięcie stanu środowiska zgodnego z dyrektywami Unii Europejskiej, co do których nie ustalono okresów przejściowych lub okresy przejściowe kończą się w 2007 roku
0,6	Pozostałe przedsięwzięcia.

* dochód budżetowy ogółem na mieszkańca liczony jako średnia arytmetyczna tego wskaźnika z lat 1999, 2000 i 2001

W przypadku gdy dofinansowane przedsięwzięcie można zakwalifikować do więcej niż jednego przedziału, stosuje się korzystniejszy dla wnioskodawcy wskaźnik oprocentowania.

3. Narodowy Fundusz udziela pożyczek wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz jednostkom organizacyjnym Lasów Państwowych z zastosowaniem wskaźnika oprocentowania w wysokości nie niższej niż 0,2 s.r.w.
4. Oprocentowanie pożyczek udzielanych związkom gmin jest ustalane zgodnie z ust. 2. Dochód na mieszkańca związku oblicza się zgodnie z poniższą formułą.

$$D = (a_1 \cdot d_1 + a_2 \cdot d_2 + \dots + a_n \cdot d_n) / 100$$

gdzie:

D - dochód na mieszkańca obliczony dla związku,

d_1 do d_n - dochody ogółem w przeliczeniu na mieszkańca w jednostkach wchodzących w skład związku,

a_1 do a_n - procentowy udział budżetu jednostki wchodzącej w skład związku w sumie budżetów wszystkich jednostek tworzących związek.

- 4a. Kredyty udzielane ze środków Narodowego Funduszu przez bank w ramach linii kredytowych mają oprocentowanie w wysokości 0,4 s.r.w. nie mniej niż 3% w stosunku rocznym.
- 4b. W przypadku pożyczek i kredytów udzielonych ze środków Narodowego Funduszu, gdy w umowach oprocentowanie ustalono na poziomie nie mniej niż 7% lub wyższym w stosunku rocznym, na wniosek pożyczkobiorcy lub kredytobiorcy oprocentowanie to ulega obniżeniu do poziomu nie mniej niż 3% w stosunku rocznym z pozostawieniem wskaźnika w odniesieniu do s.r.w. na niezmiennym poziomie.

§ 7.

1. Przy udzielaniu pożyczek, kredytów oraz dopłat do oprocentowania pożyczek i kredytów stosowana jest karencja w spłacie rat, liczona od terminu wykonania przedsięwzięcia, określonego w umowie, w dniu jej zawarcia:
 - 1) nie dłuższa niż 12 miesięcy – dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz spółek prawa handlowego, w którym udział jednostek samorządu terytorialnego wynosi co najmniej 51%,
 - 2) nie dłuższa niż 6 miesięcy – dla innych podmiotów.

2. Okres kredytowania stosowany przy udzielaniu dofinansowania przez Narodowy Fundusz nie może być dłuższy niż 15 lat, w zależności od sytuacji finansowej wnioskodawcy.
- 2a. Okres kredytowania przedsiębiorców, jest ustalany tak, aby wskaźnik pokrycia obsługi długu obliczony na podstawie rachunków przepływów pieniężnych metodą bezpośrednią w każdym roku w okresie kredytowania nie był niższy niż 1,2.

7a.

1. W celu zapewnienia ciągłości finansowania przedsięwzięć, które otrzymały wsparcie z Funduszu ISPA lub Funduszu Spójności w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz ze środków Narodowego Funduszu – może być udzielona pożyczka płatnicza.
2. Pożyczka płatnicza jest przeznaczana na opłacenie faktur lub równoważnych dokumentów finansowych, wystawionych w związku z realizacją przedsięwzięcia finansowego z udziałem środków, o których mowa w ust. 1.
3. Pożyczka jest wypłacana na podstawie umowy cywilno-prawnej określającej warunki dofinansowania w formie pożyczki płatniczej, sporządzonej zgodnie z wzorem stosowanym w Narodowym Funduszu.
4. Oprocentowanie pożyczki płatniczej wynosi 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym”.

Rozdział 3 - uchylony

§ 8

uchylony

§ 9

uchylony

§ 10.

uchylony

Rozdział 4

Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek

§ 11.

1. Narodowy Fundusz udziela dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielanych przez banki zgodnie z warunkami określonymi w umowie zawartej pomiędzy bankiem a Narodowym Funduszem.
2. Dopłata do oprocentowania stanowi różnicę między stopą do rozliczeń, określoną w umowie zawartej przez Narodowy Fundusz z bankiem, a wysokością wskaźnika oprocentowania określoną zgodnie z § 6 ust.2 pomniejszoną o 0,1 s.r.w.
3. Stopa do rozliczeń z bankiem, o której mowa w ust. 2, nie może być wyższa niż 1,0 s.r.w. w stosunku rocznym.
4. Dopłata do oprocentowania, o której mowa w ust. 2, nie może być wyższa niż 0,5 s.r.w. w stosunku rocznym.

Rozdział 5 Umorzenia

§ 12.

Pożyczka udzielona ze środków Narodowego Funduszu może być, z wyjątkiem pożyczek, o których mowa w § 15, częściowo umorzona na wniosek pożyczkobiorcy złożony, po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- 1) spłacono:
 - a) co najmniej 65% wypłaconej kwoty pożyczki lub kredytu,
 - b) raty kapitałowe i odsetki z tytułu oprocentowania w terminach określonych w umowie, z zastrzeżeniem § 16,
 - c) zgodnie z wezwaniem Narodowego Funduszu, odsetki za czas opóźnienia w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 16,
- 2) przedsięwzięcie zostało wykonane nie później niż w terminie określonym w umowie,
- 3) osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia zostało udokumentowane w terminie i w sposób określony w umowie,
- 4) pożyczkobiorca zgodnie z odrębnymi przepisami, wywiązał się w terminie z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz z innych zobowiązań w stosunku do Narodowego Funduszu,
- 5) pożyczkobiorca przeznaczy równowartość umorzonej kwoty na przedsięwzięcie ekologiczne, określone we wniosku o umorzenie, zgodnie z warunkami ustalonymi w odrębnej umowie, zawartej z Narodowym Funduszem.

§ 13.

1. Wniosek o umorzenie pożyczki powinien być złożony niezwłocznie po dokonaniu spłaty rat kapitałowych w wysokości określonej w § 12 pkt. 1 lit. a oraz spełnieniu wszystkich innych warunków określonych w tym paragrafie.
2. Złożenie wniosku o umorzenie nie zwalnia pożyczkobiorcy z obowiązku spłaty należności Narodowego Funduszu, do czasu podpisania umowy, o której mowa w § 12 pkt. 5.

§ 14.

Wysokość umorzonej kwoty pożyczki nie może być wyższa niż 25 % wypłaconej kwoty z tym zastrzeżeniem, że kwota umorzona nie może przekraczać 25% planowanych kwot, które pożyczkobiorca przeznaczy na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 12 pkt. 5.

§ 15.

Nie podlegają umorzeniu:

- 1) pożyczki wypłacone w wysokości do 500 tys. zł. na podstawie umów zawartych po dniu 30 kwietnia 2002 r.,
- 2) kredyty wypłacone ze środków Narodowego Funduszu w wysokości do 100 tys. zł, udzielone na podstawie umów kredytowych, zawartych w ramach linii kredytowych utworzonych przez Narodowy Fundusz,
- 3) kredyty udzielone ze środków Narodowego Funduszu na podstawie umów kredytowych, zawartych po dniu 30 kwietnia 2002 r. w ramach linii kredytowych, o których mowa w pkt. 2.

- 4) kredyty wypłacone ze środków Narodowego Funduszu na podstawie zawartych przez Narodowy Fundusz umów konsorcjalnych,
- 5) pożyczki udzielone beneficjentom pomocy z funduszy pomocowych
- 5a) pożyczki udzielane wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej
- 5b) pożyczki płatnicze
- 6) pożyczki i kredyty, o umorzenie których wnioskodawca wystąpił po całkowitej ich spłacie.

§ 16.

1. Maksymalna wysokość kwoty umarzonej określona w § 14 ulega zmniejszeniu w razie spłaty rat pożyczki lub odsetek z tytułu oprocentowania po upływie terminów określonych w umowie pożyczki, w następujący sposób:
 - 1) w razie łącznego opóźnienia w spłacie odsetek z tytułu oprocentowania nie przekraczającego w okresie spłaty pożyczki 60 dni, a w przypadku gdy okres spłaty jest dłuższy niż 10 lat nie przekraczającego 120 dni - wysokość kwoty umarzonej jest zmniejszana o wysokość odsetek, które zostały wpłacone po upływie terminu,
 - 2) w razie łącznego opóźnienia w spłacie kapitału nie przekraczającego w okresie spłaty pożyczki 45 dni, a w przypadku gdy okres spłaty jest dłuższy niż 10 lat nie przekraczającego 90 dni – wysokość kwoty umarzonej nie może przekraczać 20% planowanych kwot, które pożyczkobiorca przeznaczy ze środków własnych na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 12 pkt.5.
2. W razie opóźnienia w spłacie przekraczającego liczbę dni określoną w ust. 1 umorzenie nie przysługuje.

Rozdział 6 Dotacje

§ 17.

1. Dotacje mogą być udzielane w szczególności na:
 - 1) edukację ekologiczną,
 - 2) rozbudowę bazy dydaktycznej w parkach narodowych,
 - 3) przedsięwzięcia pilotowe dotyczące wdrożenia postępu technicznego i nowych technologii o dużym stopniu ryzyka lub posiadające charakter eksperymentalny,
 - 4) monitoring,
 - 5) ochronę przyrody i krajobrazu,
 - 6) ochronę i hodowlę lasów,
 - 7) likwidację składowisk przeterminowanych środków ochrony roślin (tzw. mogilników),
 - 8) rekultywację terenów zdegradowanych stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - 9) ochronę przed powodzią,
 - 10) przedsięwzięcia związane z retencją wód,
 - 11) przedsięwzięcia ochrony środowiska na terenach wiejskich,
 - 12) ekspertyzy,
 - 13) przygotowanie do dofinansowania przedsięwzięć wskazanych przez właściwe instytucje do wsparcia środkami z Funduszu ISPA lub Funduszu Spójności oraz budowy i

modernizacji oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją dla aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 z terminem zakończenia do końca 2005r.

- 14) kompleksowe programy badawcze, rozwojowe i wdrożeniowe w ochronie środowiska i gospodarce wodnej,
- 15) zapobieganie powstaniu poważnym awariom lub usuwanie ich skutków,
- 16) zapobieganie klęskom żywiołowym lub usuwanie ich skutków,
- 17) ochrona fauny w warunkach zagrażających znaczącym zmniejszeniem populacji,

18) uchylony

- 19) profilaktykę zdrowotną dzieci z obszarów określonych w art. 406 pkt. 8 ustawy,
 - 20) prace geologiczne i potrzeby górnicze finansowane z opłat i kar wpłaconych na podstawie Ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
2. Dotacje na prace geologiczne, prace badawcze, projekty wzmocnienia instytucjonalnego realizowane z udziałem środków Funduszu Phare i ekspertyzy niezbędne do realizacji zadań Ministra Środowiska udzielane są na podstawie umów trójstronnych zawieranych z Ministrem zamawiającym wykonanie pracy oraz z wykonawcą. Wystąpienie Ministra, dotyczące finansowania przedsięwzięcia przez Narodowy Fundusz zastępuje Wniosek, o którym mowa w § 2. pkt. 3.
 3. Dotacje mogą być udzielane na inne cele ochrony środowiska i gospodarki wodnej niż wymienione w ust. 1 jednostkom budżetowym, a innym jednostkom organizacyjnym wówczas, gdy dofinansowane przez Narodowy Fundusz przedsięwzięcie jest związane z prowadzoną na podstawie odrębnych ustaw działalnością w zakresie:
 - 1) udzielania świadczeń zdrowotnych, promocji zdrowia i lecznictwa uzdrowiskowego,
 - 2) systemu oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki,
 - 3) pomocy społecznej
 - 4) realizacji zadań państwowych i samorządowych instytucji kultury,
 - 5) ochrony zabytków i krajobrazu,
 - 6) gospodarki leśnej na obszarach stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - 7) inwestycji wieloletnich z dziedziny gospodarki wodnej, ujętych na liście Ministra Środowiska,

Rozdział 7

Postanowienia końcowe

§ 18.

1. Przepisy § 12 – 16 stosowane są przy umarzaniu pożyczek i kredytów udzielonych ze środków Narodowego Funduszu na podstawie umowy, o której mowa w § 12 pkt. 5, zawartej po dniu wejścia w życie niniejszych zasad, z zastrzeżeniem § 19 ust. 2.

§ 19.

1. Przepisy niniejszych zasad mają zastosowanie do ustalania warunków finansowania, określanych w umowach zawieranych po dniu 20 stycznia 2003 r., z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszych zasad i nie zakończonych zawarciem umowy do dnia 1 kwietnia 2003 roku mają zastosowanie „Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”, stanowiące załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej nr 78/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r., zmienionej uchwałą nr 52/2002 z dnia 22 kwietnia 2002 r.
3. Przepisy niniejszych zasad mogą być stosowane w celu obniżenia oprocentowania określonego w umowach pożyczek i kredytów na podstawie, których zostały wypłacone środki Narodowego Funduszu, zawartych przed dniem, o którym mowa w ust. 1.

§ 20.

Przepisy niniejszych zasad nie naruszają warunków udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu, określonych w przepisach odrębnych.

§ 21.

Odstępstwo od ustaleń określonych w niniejszych zasadach jest dopuszczalne za zgodą Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu, wyrażoną w formie uchwały.